

Vammaisneuvosto 2021–2025

Muistio

2/2022

Lahden kaupungin vammaisneuvosto

Aika: 24.2.2022 klo 16.15 – 18.10

Paikka: Fellmannia, kokoustilat Ars/Cultura/Teams

Läsnä:

Saija Granlund	puheenjohtaja, paikalla klo 16.15 – 17.25
Tomi Honkanen	varapuheenjohtaja, toimi kokouksen puheenjohtajana
Seppo Mustonen	jäsen
Jari Vaalajoki	jäsen
Anna-Maria Mitchell	jäsen
Mikko Virtanen	jäsen, Päijät-Hämeen neuroyhdistys ry
Hannu Huovinen	jäsen, Päijät-Hämeen Näkövammaiset ry
Pirkko Vaittinen	jäsen, Lahden Seudun Invalidit ry
Ritva Korhonen	jäsen, Lahden Seudun Sairaus- ja tapaturmainvalidit ry
Ilja Anttila	jäsen, Suomen Kipu ry
Johanna Järvelä	jäsen, Lahden seudun kehitysvammaisten tuki ry, poissa
Mika Järvelä	varajäsen
Tero Harju	asiantuntija, Lahden Tilakeskus
Sanna Virta	osallisuuskoordinaattori
Riitta Permanto	sihteeri

Asiantuntijat

Pirkko Valtanen	Tulosaluejohtaja, P-H hyvinvointikuntayhtymä klo 16.20–17.00 Kehitysvammaisten asumiseen ja palveluihin liittyvät asiat
Mika Forsberg	Toimialuejohtaja, P-H hyvinvointikuntayhtymä klo 16.20–17.00 Kehitysvammaisten asumiseen ja palveluihin liittyvät asiat
Harri Koivu	Tulosyksikköpäällikkö, P-H hyvinvointikuntayhtymä klo 16.20–17.00 Kehitysvammaisten asumiseen ja palveluihin liittyvät asiat
Eeva Väänänen	Toiminnanjohtaja, Lahden Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry

Vanhusneuvosto 2021–2025

klo 16.20–17.00 Kehitysvammaisten asumiseen ja palveluihin liittyvät asiat

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 § Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat.

3 § Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4 § Kehitysvammaisten asumiseen ja palveluihin liittyvistä asioista

Vammaisneuvosto on huolestunut kehitysvammaisten asumiseen, päivätoimintaan ja palveluihin liittyvistä asioista. Asiasta keskustelemaan on kutsuttu Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä asiantuntijat Pirkko Valtanen, Mika Forsberg ja Harri Koivu sekä Kehitysvammaisten Tuki ry:n toiminnanjohtaja Eeva Väänänen. Keskustellaan mm. seuraavista esiin nousseista asioista:

- Kilpiäisten palvelukodin muutto. Muuton valmistelu ja siitä tiedottaminen omaisille on ollut heikkoa. Vammaisneuvosto toivoo, että se saisi myös automaattisesti tiedon tämän kaltaisista muutoksista.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien puolelta pahoiteltiin Kilpiäisten kokonaisprosessia, etenkin viestinnällistä näkökulmaa. Asumisen kehittämisen suunnitelma on ollut taustalla. Ripeä muutos suunnitelmissa tilanteen muuttuessa tilojen osalta aiheutti omalta osaltaan sen, että kaikki ei ole mennyt niin kuin oli suunniteltu.

14.2.2022 on asetettu alueellinen vanhus- ja vammaisneuvosto ja sen ensimmäinen alueellinen kokous on tulossa keväällä. Hyvinvointialueen toimintasääntöä valmistellaan kevään aikana, jatkossa viestintä hoituisi alueellisen neuvoston kautta.

Vanhusneuvosto 2021–2025

Vammaisneuvoston kommentteja:

- Epävarmoistakin ja keskeneräisistäkin asioista tietoa ja esittelyä
- Tiedonkulkua lisättävä, alueellisen neuvoston kanssa katsottava yhdessä toimintamallia

Lahten Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry:n edustajan mukaan aikaa omaisten tiedottamiselle on ollut. Pitäisi olla vuoropuhelua ja ymmärrystä tilanteelle. Asukkaat ovat asuneet pitkään yksikössä ja tilanne on aiheuttanut epätietoisuutta. Epävarmastakin asiasta pitäisi saada tietoa.

Vammaisneuvoston jäsen toi esille sitooko hallintolaki julkisia palveluja ja onko hyvän hallintotavan mukaan toimittu.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien toivat esille, että Kilpiäinen on ollut pitkä prosessi. Rakenteellisesta kunnosta on pidetty infotilaisuus, jossa todettiin, että peruskorjaus ei ole mahdollista eikä uudisrakentaminen. Keskusteluja on käyty Aran kanssa ja Aran rahoitusta ei ole saatavilla Lahteen. Kelan asumistukinormiin ainoa mahdollisuus on Aran tukema malli eli etsitään uusia tiloja.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien mukaan vuoropuhelua tulee olla enemmän ja tätä parannetaan jatkossa. Asumisen parantamisen suunnitelma on käytettävissä ja se voidaan toimittaa kaikille.

- Korona-aikana ymmärrettävästi on ollut erinäisiä rajoituksia päiväaikaisessa toiminnassa.
- Tällä hetkellä toimintaa viedään vain yhtymän omiin yksiköihin (liitteenä viimeisin tiedote):
"Asumispalveluissa asuville asiakkaille toimintaa tarjotaan etänä tai mahdollisuuksien mukaan toimintaa viedään yhtymän omiin asumisyksiköihin." Koemme omaisina tilanteen kovin epätasa-arvoiseksi ja tämä on toistunut korona-aikana. Ylipäätään päivätoiminnan järjestämisessä korona-aikana on huomion arvoista, että muut toimijat ovat pystyneet järjestämään toimintaa päiväaikaisen toiminnan yksiköissä huolehtimalla varotoimista paikan päällä.

Vanhusneuvosto 2021–2025

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien mukaan on jouduttu pohtimaan kriittisiä palveluita ja niiden hoitamista. Resurssipulaa on päiväaikaisessa toiminnassa aiheuttanut sairauspoissaolot, rokotepakko ja se, että asumisyksiköiden puolelle on jouduttu siirtämään henkilökuntaa päivätoiminnan puolelta.

Lahden Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry:n edustaja toi esille ajallisesti vähennetyn toiminnan, joka erityisesti vaikeuttaa vaikeasti vammaisten toimintaa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien mukaan päiväaikaista toimintaa hankaloittaa, kun pitää turvata 24/7 asumisyksiköiden toiminta.

Vammaisneuvoston jäsen toi esille voiko palvelusetelitoimintaa hyödyntää. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien mukaan palveluntuottajia ei ole paljon.

- Toinen vielä edellistä tärkeämpi palvelujen saavutettavuuteen liittyvä asia on lääkärin palvelut. Yhtymän omista asumispalveluyksiköissä kiertää vakituisesti lääkäri kerran kuukaudessa ja on esimerkkejä siitäkin, että asukkaan sairastuessa lääkäriä voi konsultoida tai hän tulee käymään myös muulloin. Muissa kuin yhtymän asumispalveluyksiköissä lääkäri ei kierrä, eikä ole mitään konsultointikanavaa. Ikääntyneiden asumisen puolella lääkäri kiertää käsittääksemme omat ja ostopalveluyksiköt. Lisäksi farmaseutin palveluita ollaan laajentamassa ikääntyneillä myös ostopalveluihin.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien mukaan lääkärin palvelut ympäristökunnissa poikkeavat Lahden järjestelyistä. Siellä käydään terveyskeskuksissa.

Lahden Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry:n edustaja toi esille, että kehitysvammapsykiatria ei jää tänne PHHYKYn alueelle vaan siirtyy HUSin alueelle.

Vanhusneuvosto 2021–2025

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän edustajien mukaan sosiaali- ja terveyshuollon palveluiden osalta on käyty neuvotteluita ja palvelut keskitetään yhdelle toimijalle HUSin alueelle. Tämä nähtiin parhaana vaihtoehtona, Launeen psykiatrinen palvelu ei häviä. Asia jää tulevan sotepiirin käsittelyyn.

Tämä on iso muutos ja yhdenmukaisuus on turvattava koko alueen osalta, samoin yhteistyörakenteen (alueelliset neuvostot/kunnalliset neuvostot) mallia mietittävä.

Vammaisneuvosto katsoo, että on luotava selkeä toimintamalli ja yhdenmukainen kaikille.

Sovittiin, että vammaisneuvosto antaa laajemman kannanoton uudesta toimintamallista sekä kehitysvammaisten asumiseen ja palveluihin liittyvistä asioista.

Puheenjohtaja valmistelee tekstiä ja lähettää luonnoksen vammaisneuvostolle lisäyksiä varten. Sanna Virta kokoaa lopullisen version kannanotosta.

5 § Toimintakertomus 2021

Esitetään ja hyväksytään muokattu toimintakertomus vuodelta 2021. Toimintakertomukseen lisätty elokuvailta Kino liriksessä 18.11. sekä vammaisneuvoston oma-arvio vuodesta 2021:

Vammaisneuvoston toiminta alkoi vuonna 2021 poikkeuksellisen myöhään ja neuvosto ehti kokoontua vain kolme kertaa, minkä vuoksi toimintaa on hiukan vaikea arvioida. Syksyn aikana neuvoston jäsenet tutustuivat toisiinsa ja käsiteltäviin asioihin.

Toimintakertomukseen lisättiin kohtaan: Vammaisneuvoston kokouksissa vierailleet asiantuntijat
Vammaispoliittinen ohjelma: esittely erityisasiantuntija Päivi Pitkänen ja *työryhmän puheenjohtaja Mikko Virtanen.*

Korjaus kohtaan Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma: esittely *kaavoitusarkkitehti Päivi Airas ja kaupunginarkkitehti Anne Karvonen-Jussilainen.*

Vanhusneuvosto 2021–2025

Vammaisneuvosto hyväksyi toimintakertomuksen muutoksineen.

6 § Seuraavan kokouksen aiheet

- Esteettömyystunnuksen esittely, Vaasan kaupungin esteettömyyskoordinaattori Elisabeth Hästbacka
- Esteettömyystunnuksen myöntämisen kriteerit Lahden kaupungissa
- Erityisryhmien liikuntakortit

7 § Muut asiat

- Koska jouluruokailu peruuntui, ehdotetaan uutta ajankohtaa ruokailulle. Ehdotetaan esim. ti 15.3., ti 22.3. tai ti 5.4. Sovitaan päivämäärä ja kellonaika. Sovittiin, että pidetään ruokailu ti 5.4. klo 16.15 Malskin Bistrossa.
- Järjestetään kevään aikana vammais- ja vanhusneuvoston sekä nuorisovaltuuston yhteinen kokous. Sovittiin, että pidetään se mahdollisesti vammaisneuvoston kokousaikana ja Sanna Virta selvittää sopivaa tilaa kokoukselle. Esille tuli mm. koulujen monitoimitalot ja Wanha Walimo.
- Tapaaminen Euroopan ympäristöpääkaupunki 2022 Grenoblen kanssa ei ole vielä varmistunut.

Hannu Huovisen toimittama sähköposti : Tiedoksi Liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksen 24.2.2022 asialista.

Sovittiin, että vammaisneuvosto laatii yhteisen esityksen vanhusneuvoston kanssa kevyen liikenteen väylien esteettömyyden lisäämiseksi. Sanna Virta ottaa yhteyttä vanhusneuvostoon olisiko heillä jotain konkreettisia asioita, joita voisi ottaa esille esityksessä. Asiasta on tehty myös valtuustoaloite.

Pyörätuoli-ihmisten ja näkövammaisten liikkuminen Lahden seudun liikenteen busseilla. Tähän on esitetty kokemuskoulutusta ja tätä ei ole saatu. Liikenneturvallisuustyöryhmä ei tee tästä lausuntoa.

Vanhusneuvosto 2021–2025

Hannu Huovinen välittää aiemman version Sannalle. Muokataan esitystä tarvittaessa ja välitetään Lahden seudun joukkoliikennelautakunnalle.

Vammaispoliittinen ohjelma, yhteistyö nuoripalveluiden kanssa.

Nuorisopalvelut on tehnyt vammaispoliittisen ohjelmatyön -kirjaukset. Nyt he haluaisivat laittaa niitä täytäntöön ja sopia ajan yhteistyölle. Sovittiin, että Sanna Virta välittää kutsun vammaisneuvoston jäsenille.

Vammaisneuvostolle on saapunut lausuntopyyntö Lahden seudun joukkoliikennelautakunnalta koskien selvitystä palveluliikenteen seudullisesta kehittämisestä ja kuljetusten yhteensovittamisesta. Tähän palataan seuraavassa kokouksessa.

Lahden seudun liikenne uudistaa hinnastoa, vammaisneuvosto seuraa uudistuksen etenemistä.

Lahden Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry:n toimittama sähköposti: Tiedoksi Vammaisfoorumin jäsenjärjestöjen järjestämä koulutus tarjoaa vammaisneuvoston jäsenille mahdollisuuden perehtyä vammaisneuvostoa koskevaan lainsäädäntöön ja vammaisoikeuksiin.

Hannu Huovisen toimittama sähköposti : Kehitysvammaisten asumisesta

Sovittiin, että maaliskuu-huhtikuun ajan vammaisneuvoston kokoukset pidetään hybridikokouksina.

8 § Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 18.10.

Muistion vakuudeksi

Riitta Permanto
valmistelusihteri

